

10. PRÍLOHY

Príloha 1: Transkript rozhovoru s Mgr. A. Lenkou Klodovou Ph.D.

P: Tak mňa by zaujímalo ako ste sa dostali k tej tvorbe detských ihrísk, aké materiály využívate, kto sa na nich podieľa. Všetky tieto veci okolo toho a či robíte aj nejaké súkromné zakázky

L: No tak celý príbeh prostě. Já jsem studovala sochařství na Uprum u Kurta Gebauera a Gebauer je takový průkopník těch autorských dětských hřišť. Existují také jeho památná hřiště v Ostravě, ty postavil někdy na konci sedmdesátých let, tak byl prostě požádaný nějakým architektem asi, tam se zrovna stavělo nové sídliště (nerozumím) co je docela ja nevím jaka, tak v Praze jsou taky taková, prostě pozdní komunistické sídliště, docela na nízké úrovni řemeselné a ty (nerozumím) jsou ještě u chemičky a tam je taková jak je ostravská dálnice, za tím je hned chemička, takže nic moc teda prostředí a byl právě přizvaný, aby se podílel na té realizaci s nějakým strašně malým rozpočtem a zajímali ho vlastně ty zbytky po stavbě. Vždycky když se staví sídliště tak tam jezdí ty jeřáby a zůstanou strašně hory nějakého materiálu překopaného, tak vlastně začal modelovat takovou mini krajinu, která tam ještě pořád je, nevím teda v jakém je teď stavu, takže tam vzniklo docela takové v česku úplně ojedinělé hřiště, docela jak to tak bylo za těch komunistů, vlastně nenápadně sledoval ty trendy na západě, hřiště v Německu a Dánsku aniž by jsme o tom věděli, tak to bylo jako takový příklad a vlastně tehdy nám je i ukazoval, když jsem byli ve škole. V té škole se třeba úkoly moc nezdávaly, ale když už byla potřeba jako něco kolektivního, tak většinou jsme se soustředili na nějaké takové práce s krajinou. Byl to takový pokus udělat vlastně takové hřiště pro psychiatrickou léčebnu v Motole, tam vlastně ta dětská psychiatrie sídlí, jako v takových nízkých hitlerhousech, jako takové vlastně papírové skoro domy nebo dřevěné dlouhé pavilóny a mezi nimi je prostor, kde jsme si zkoušeli, jako celý ateliér ,nějak to hřiště vytvořit. Takže to bylo vlastně takový jeden úkol ,kdy jsme se k tomu dostali prakticky, ale

P: A to ste robili vlastne všetci spolužiaci spolu?

L: Jako byl to takový brainstorming a pak v podstatě on dal tomu nějaký rámec a bylo to vlastně všechno dělané ještě takovým stylem jako v duchu těch devadesátých let, jako že

vlastně to bylo většinou bez peněz tím komunitním způsobem, ale potom jsem skončila tu sochu. Já jsem se ještě vyznačovala tím, že jsem měla dítě docela brzo. Já jsem odcházela ze školy s dvěma dětma a pak měla ještě třetí a dostala jsem se tím pádem do koloběhu toho normálního mateřského života mnohem dřív než všichni ostatní. Jsem vlastně hned po škole, starší syn už chodil, začal chodit do školy do Bratrské v Holešovicích, do takové malé vilky, která nemá vlastní původní zahradu, jenom takovou malou, ale je obklopena ze stran továrnami, na té zahradě byly dva stromy a žádná tráva, děti všechno vydupali tak jsem se nakonec s rodičema rozhodli, že tam uděláme nějaký hřiště, že já ho teda navrhnu a pak si ho společně uděláme.

P: A to je jen základná škola?

L: no to byla základní, taková jen obecná do páté třídy a tam vlastně vzniklo první hřiště na téma industriální hřiště, protože to se dělalo jakoby úplně z rozpočtu, jsme na to měli asi patnáct tisíc od města a skutečně jsme ho tam udělali.

P: Navrhovali ste ho teda jen vy?

L: Navrhovala jsem to jen já.

P: Navrhovala ste to vy a na realizácii sa podielali..?

L: To se podíleli všichni. Nám tam totiž jedna ta zeď spadla, na tom hřišti ta ohradní, pak se ukázalo, že za ní je další ohradní a z té vlastně zdi, to jsme rozebrali a jsme z toho postavili takovou malou továrničku, já vlastně k tomu mám tady fotky, no nebo to je i na tom internetu, to je vlastně to první hřiště v roce devadesátosum, pak jsme tam postavili, pak vlastně ten jeden rodič měl les, takže jsme jeli k němu pokácet nějaký stromy. Další měl autodopravu, takže jsme tam přivezli smrkové kmeny a z toho jsme potom stavěli, takže to bylo vlastně a docela to vzniklo i rychle, že vlastně jsme za nějaký tři měsíce postavili docela jako náročný i s věží, navrhli jsme takové kopce, tak to byl vlastně takový první pokus, kdy to všechno probíhalo ještě volně, takzvané období předcertifikační.

Tím pádem mě se zdálo, že to je trošku nějak taková věc, která je zajímavá, a která je chtěná touhle tou komunitní formou vlastně dělat a druhá věc, že nás oslovili zase přes nějaké známé. My jsme strašně dlouho neměli žádné webovky ani nic, ani jsme neexistovali, až třeba do roku 2005- 2006 a možná i dýl a ještě ono se to šířilo takovou šušandou

rodičovskou. A v podstatě nám to potom jako vystačilo na celoroční program, jenom to co se rozšířilo tou formou drbu. A tak vlastně druhé bylo, byla zase zajímavá komunita bilinguální mateřská školka pro hluchoněmé děti v Holečkové na Smíchově. Tam je vlastně velký ústav, který je teda státní a zřizovaný jako ty velké ústavy, od té mateřské školky až přes učňák, takže oni z toho domu ani nemusí vyjít, tam prostě dospějí a vyučí se, ale ta školka tam byla jako samotný subjekt, ta byla zřizovaná federací přátel neslyšících, měli krásnou zahradu, na hodně prudkém svahu a tam jsme dělali druhý hřiště a taky zase z darů.

To jsme tak posháněli po známých dřevo, ukázalo se, že nějaký svaz ochranců přírody v Lisolajích zrovna měli program „ vyhubíme všechny akáty“, protože je to cizí dřevina, která ničí ostatní, takže jsme tam vlastně v těch Lisolajích z té chráněné oblasti jsme dostali to dřevo .

P: Takže ste z tade mali materiál, super.

L: No a pak jsme dostali nějaký tatínky hluchoněmí jako pomocníky a to hodně. Hřiště jsme lepili teda jako (nerozumím) . Dělali jsme ho strašně dlouho, tak docela vlastně tři roky postupně v té zahradě s těma dětma a bylo to strašně fajn . Udělala se slavnost všem se to ukázalo, co se udělalo, ještě ta zahrada byla hrozně velká, my jsme zvládli oddělit tři sta metrů čtverečních, vlastně jednu terásku a pak tam byla ještě místa, kam nikdy nikdo nepřišel, to bylo zarostlé nějakým náletem, tak jsme postupně pronikali do těchto míst a dělali jsme právě cesty a třeba jsme tam splétali ty náletové dřeviny, aby vznikly tunely, aby rostli nějak jako organizovaně, takže to bylo vlastně moc pěkný, akorát se musela tahle malá školka vystěhovat do Stodůlek, tam jsme jim pak dělali taky hřiště a tady prostě začali dělat nějaký sportoviště na svahu. Dostali nějakou velkou dotaci, ta státní škola a tím pádem, tam najeli bagry a prostě jiný přístup. My jsme to lepili, aby to zůstalo v tom souladu, tam byly zajímavé roury, starý pramen, tak to jsme všechno nechali. V téhle té fázi jsme objevili ty akáty nezávisle na tom okolním vývoji, protože to po nás vlastně chtěli, to byl požadavek té speciální pedagogiky, protože vlastně lidi co mají hluchoněmé postižení, tak mají vlastně postiženou motoriku, mají postižené to centrum, takže pro ně je hlavním podnětem, té hluchoněmosti, aby tam byly vlastně věci, které je učí udržovat rovnováhu, balance, haptické věci. Takže my jsme tam třeba měli za úkol udělat přes, ještě jsme využívali, taky ty původní prvky, že jsme tam nechali všechny ty železný nosny a tak nějak předělali. Tam byl starý

bazének, přesto jsme dali laťku, která byla celá křivolaká , takže tam se to spojilo , že začala taková vlna, parky a tyhle ty se tak zvrhli trochu do komerce. Vlastně pracovat s celým tím stromem , ale pokud možno nechávat mu ty větve a využít přírodní činnosti, což byla taky ještě fáze předcertifikační, všechno do roku 2002 asi , no a potom vlastně to už naopak ,už se to nějak rozvíjelo dál, tak jsme vlastně začali dělat už úplně a taky se přidaly ženy. Jsem to dělala sama a pak jsme to dělali ve dvou a teď to děláme tři jako stabilní jádro a zbytek si přizveme.

P: A robíte aj súkromné ihriská?

L: No, nás vlastně baví dělat cokoli, co je nějaká výzva, no nevím, jestli jste si našla naše webovky, ty jsou takový podivný, a účelem je, aby to odpudilo takové ty normální lidi, anebo odpudilo ty, co třeba uspokojí katalogové věci. Takže my vlastně děláme, jako když už nás někdo osloví, tak už to je známka nějaká pozitivní (nerozumím), takže děláme a teď se to dá roztrždit, lidi co nás oslovují. Buď ty lidi jsou nějaká zvláštní skupina lidí , že jsou třeba skupiny matek často , které chtějí, protože my ještě nabízíme takový předservis, že docela se třeba nebojíme vymýšlet ty nápady, takže my vlastně nabídneme na začátku třeba tři varianty jako možnosti takových jako nápadů pro to místo . Nejdřív se s nima seznámíme, prohlédneme si to místo ,pak jim načrtáme, co by to mohlo být, zjistíme místní zvláštnosti , vlastně to hřiště by mělo být místně nějak specifické a pak jim to nakreslíme a tu vybranou s nima ještě konzultujeme. Oni potom mají tu knížku a i když nemají třeba ještě peníze na začátku, tak s tou knížkou třeba presvědčují starostu, nějaké sousedy, nebo ve školách rodiče. Pak to trvá třeba tři čtyři roky ,než se to zrealizuje. Dá se to dělat i po kouskách , takže nás když třeba skupinky matek, které chtějí pohnout s úřadem, pak hodně ty speciální a ty soukromé školy

P: A súkromné osoby aj pre seba na záhradu?

L: No teď vlastně zkusíme spolupracovat se zahradníma architektama, ale to zrovna jako není úplně klient, a to si může dovolit skutečně jenom bohatý člověk, aby si najal a investoval takhle do zahrady. Navíc vlastně to hřiště je pro něho trochu nesmysl, protože my to uděláme z toho tvrdého dřeva, které vydrží patnáct až dvacet let a to dítě, jemu bude dvacet pět, a on to tam furt bude mít, tu sklouzavku na zahradě, takže to teď třeba a navíc, co máme teda zkušenost, tak ty soukromí zadavatelé jsou nejkonzervatívnější, skoro co může být, vlastně třeba nechtějí ledního medvěda do zahrady nebo, nebo klokana. Oni by chtěli spíš něco v tom přírodním duchu a co jim tu zahradu doplní.

Tak teď je děláme vlastně tři. My jsme asi tak rozdělení. My jsme tři, máme tu kolegyni, která je šperkařka, tak tu baví takový jako design, takže je jako schopná třeba z těch přírodních materiálů fakt jako vychytat a vyleštit tu sklouzavku . A mě spíš baví ty koncepty vymýšlet, nějaké nové možnosti té hry, možnosti v té krajině, jak to pojednat a jak ty hřiště přispůsobit té zvláštnosti. Tak my jsme kreslili, ale jenom kreslili takovou vesnici (nerozumím), která se vyznačovala, že tam je dojnice nějaké šampionky, tak sme jim právě navrhovali ty krávy, takže mě baví tyhle věci a právě ty soukromé zahrady jsou spíš vlastně na to spolupracovat s tím zahradním architektem a hodně ho doplnit, to je taková linka, jakou třeba dělá ten Lukáš.

P: No právě on má veľa zakázok od súkromníkov. On robí dosť do súkromných zahrad tak preto ma to zaujímalo.

L: Mě právě spíš zajímá, jak to hřiště se může stát centrem té komunity anebo potom, jak se na něm dá objevovat právě to didaktické využití. Jak sme byli na té konferenci, organizovala to nadace takové proměny, která nám jako zaplatila nebo zaplatila tehleté školce doděláním hřiště té logopedické. Takže my jsme vymýšleli, jak se dá logopedie přenést do zahradnických prvků. Jsme tam vymysleli takový altán, domeček, který má panely, a tam jsou věci, co souvisejí s logopedií.

P: A to už je zrealizované?

L: Je to tam. Vám můžu ukázat fotky.

P: tak to sa teším teda.

L: Jsme právě teď tam prezentovali, takže tam Lukáš vlastně dělal jednu zahradu a my jsme dělali tuhleto pro speciální pedagogiku, anebo sme třeba dělali takový jako místa, Hornické muzeum v Ostravě po nás chtělo mamuta, tak jsme udělali takovýho, ale zase využíváme ten akát, tam je jedna taková linka jenom jako že hřbetů akátových složená, ale děláme vlastně s tím akátem jako se dřevem, kdežto Lukáš s tím dělá jako se stromem, že jo, on vlastně to nějak tematizuje.

P: A teda používate prevažne prírodný materiál?

L: No, jenom vlastně, třeba se tak specializují na práci se dřevem, na to opracovávání anebo modelované věci, modelované z betonu tak jako docela tak se doplňujeme.

P: A keď navrhnete to ihrisko kto sa podiela na realizácii? Koho si prizvete?

L: No, my jsme hlavně realizátoři, máme takovou dílnu za Prahou, a pak si vlastně zveme. Jsme docela i zkušený v práci s pilou a s dlátama, a už to je naše taková uspokojivá činnost, že jsme se vlastně jako

už v tom dovzdělali v oboru tesař, truhlář. Podla toho, kolik je času, určitě si na tu instalaci přivedeme tak tři lidi většinou na kopání děr a tohleto.

P: A asi aj na nejaké ťažké veci, že?

L: No, no, no, a pak si necháváme třeba dělat kovové prvky, zase máme dohodu s kovářem ve vedlejší vsi, tak ten nám dělá pravidelné opatky nebo.

P: A teraz pracujete na nejakom ihrisku?

L: Teď děláme takové menší, které je vlastně soukromé, ale je to pro paní doktorku do její ordinace na Kladno na dvoreček, menší chtěla, aby to hřiště bylo jako krevní oběh, takže děláme, nám to i nakreslila takže děláme domeček síťový tvaru srdce, do kterého povedou takové cesty síťových tunelů jako do, nevím teď, levé přední komory, a z toho půjde do malého oběhu přes plíce. Musela nám to nakreslit. Takže jsme teď modelovali právě z betonu jako krvinky, takže máme červené a bílé, krvinky vymodelované. Práveže se mi docela líbí, že s tím Lukášem si vlastně nekonkurujeme, protože to jsou jiné přístupy, a pro oba je tady myslím místo.

P: To určite

L: Pak jsme dělali pro zoo, tam jsme do toho naskočili trošku později, tam jsme dělali jenom jednu věc, takovou kostru Tyranosaura Rexe. Dělali na tom i jiné firmy, třeba Petr Uher, nevím, jestli znáte, ten taky dělá se dřevem, on dělá ty průlezné hrochy, to je taková ta jeho nejznámější věc, ta socha hrocha, kterému se vleze do huby.

Pak jsme měli další podobné jako ten mamut, nás oslovilo další hornické muzeum, ale na Kladně, ty chtěli zas na téma hornictví, takže jsme dělali věž s takovým jakoby síťovým kopcem, tohleto bylo zajímavý, protože hornické muzeum podléhá památkám, takže my jsme vlastně ten projekt dělali, museli jsme dělat takové speciální, co jsme od nich měli podmínky, třeba, že nesmíme používat veselé jásavé barvy, že to všechno ma být v barvách (nerozumiem) a tohle to, co jsme teda rádi naplnili. Takže to bylo takový zábavný no. Na těch hřištích se taky strašně pozná, jak se mění ta společnost trošku, že to je takový indikátor, třeba jak jsme dělali v těch nadšených skupinkách, tak to jsou vždycky takový jako co bylo na začátku těch nulových let mezi rokem 2003 až 2006, tak to bylo mnohem silnější ta společnost než teď. Ještě jsme přešli teda tu certifikační paniku, kterou třeba Lukáš si myslím neřeší a my ji řešíme docela intenzivně, tím jak máme většinu těch zadavatelů veřejných, a že děláme pro ty a pro ty školy, tak my už jsme se naučili, že všechno certifikujeme a postupujeme úplně podle těch norem, teď už vlastně, už jsem jako paradoxně, taky se z toho ošivala, paradoxně když se mě někdo zeptá, tak mu radši řeknu, ať si to certifikují, že to až tak

nebolí a ani ta položka není tak šílená, než mít třeba nějakou nejistotu, tam jde o to přehodit tu zodpovědnost na někoho jiného, takže jsme se už teď nějak naučili, že ta svoboda tím okleštěná úplně není, některé věci z toho jsou předem vyzkoušené v práci, oni nás chrání před nějakýma fatálníma chybama no.

P: Robíte ihriská po celých Čechách?

L: No, máme i na Slovensku jedno.

P: Vážne, kde?

L: To byla taková zvláštní, to byla komunitní akce pro divadlo v Bátovicích u Levicích a asi v Banské Kremnici nebo Štiavnici.

P: Banská Štiavnica

L: Tak tam jsme byli posláni přes takový festival Čtyři dny v pohybu, vznikalo divadlo Potoň v Bátovicích si pronajali kulturák starý z padesátých let a chtěli tam dělat rezidence a nějaký divadelní dílny a pozvali nás, ať jim tam uděláme ve spolupráci s místní romskou menšinou, takže jsme měli strašně mnoho brigádníků.

P: To som pozerala na internete zrovna.

L: No, měli sme tam takové věci vlastně, teda zas byl omezenej rozpočet, ale ty oči vedou do takové konstrukce, která má být jako vnější divadlo a zároveň tam měl být mozek a mělo to být zastřešený a říkali, že si na to hodí plachtu, což nikdy neudělali.

Pak hodně pěkný zážitek byl, když jsme byli někdy v roce 2007 pozváni do Dánska na sympóziu tvůrcu dětských hřišť, což bylo docela dobrý na tom ostrově, kde se sešli ty jakoby zvláštní lidi víc a bylo vidět ten rozpal. Tam byl třeba japonec, takový sochař, který vytvořil krásnou japonskou bránu do onoho světa s houpačkou. Dál tam byli dva lidi z Lotyšska nebo Litvy, řezbáři, vyřezali (nerozumím) šílenou, ti vlastně chodili a vyřezávali na zahrádce lidem různé sošky. No, a my jsme se tam taky docela naučili dost. Bylo to moc pěkný právě. A tam se mi ještě hrozně líbilo, jak ta celá akce byla zorganizovaná. Kolik je hodin, to mi jede do Brna bus.

P: 9:50

L: Už? To mně jede v deset do Brna.

P: A stíhate to?

L: Jo, stíham. Tak to mě mrzí . Tak ja Vám budu muset zbytek doposlat v PDF s fotkama přes úschovnu.

P: Super, ďakujem.

L: Ja jsem Vám ani nedala možnost se na něco zeptat.

P: Ja som rada že ste si našli čas.

L: Já vám to pošlu, já to mám na flešce, ale už vám to nestihnu dát. Kolik je hodin, 48, to je v pohodě. Kdyby jste potřebovala ještě, tak se domluvíme po tom mailu.

P: Povedali ste mi dosť keď mi pošlete materiály bude to super.

L: Podívejte se i na naše stránky www.strasnedite.cz anebo na facebooku.

P: Tak ďakujem a utekajte.

Príloha 2: Transkript rozhovoru s Mgr.A. Lukášom Gavlovským

L: Co Vás zajímá?

P: Tak mňa zaujíma, napríklad na internete som si pozerala Vaše stránky a nikde som nenašla nejaké fotky klasickej maľby a maľbu ste študoval. Ako ste prešli od tej klasickej maľby?

L: To je, to je vlastně, tak, že ty webové stránky vznikly v roce 2004 zhruba, nebo 2006 zhruba a já jsem tam dal na ně, takové ty nejpodstatnější věci, co jsem vlastně spíš z toho období na konci školy, na konci vejšky a potom, takže tam vlastně ty ranější věci vůbec nejsou. Protože jednak takových věcí je velká hromada a já jsem byl léta, to je zvláštní, protože já si myslím, že jsem poměrně experimentující člověk, jak velmi rád měním, zkouším ty nové cesty a přitom sem velmi dlouho, celou střední a skoro celou vysokou školu, jsem byl klasickým malířem olejomalb a byl jsem vlastně zapřisáhlým krajinářem, takže jsem vlastně. Dokonce moje začátky byly o tom, že jsem fakt chodil do tý krajiny s tím stojanem a myslím si, že to tak prostě je a tak to má správně bejt, akorát mi bylo divné, že jsem v tý krajině nepotkával nějaké další lidi a říkal jsem si, že ti malíři (nerozumím), znamená chodit prostě do krajiny, takže jsem vlastně žil takovým tím životem českýho malíře, anebo

krajináře a používal jsem právě ty slavičky a hudečky a lebedy a vždycky tyhlety vlastně lidi a myslím jsem si, že jednou budu mít ateliér a tam budu mít ty plátna a ten terpentýn a to všechno, co tak hezky voní a hrozně dlouhou dobu jsem jako pořád na tom tak trošku loupel, až samozřejmě na té vysoké škole jsem se dostal potom do takého jedného soukolí, a ten můj model mi jaksi moc nefungoval, protože samozřejmě věci se mění a vyvíjejí a uplynuly někam jinam. A mně dlouho trvalo, než jsem jako zvláštním způsobem jako vůbec potom skočil jako do jinýho světa a když se to všechno poměrně rychle transformovalo do práce s přírodním materiálem, ten mě vlastně zbavil té olejomalby. Protože já jsem vlastně tou olejomalbou napodoboval tu hlínu, tak když to zjednodušíme a pořád mi jako nepřišlo úplně jaksi férové, abych vzal přímo ten materiál a vymyslel si vlastně cestu jak s ním pracovat. Takže prostě tu malbu mám už nejen vizuální záležitost, že koukám na krajinu a ta má nějaké plány, nějaké stromy a tak dále... začal jsem krajinu potom malovat trošku abstrahujícím způsobem, vlastně potom víc v ateliéru a potom to dospělo k tomu, že jsem vlastně zjistil, že ta koupená barva imitující, že já vlastně potřebuju aby ten materiál s kterým pracuju, aby byl autentický, nějak osobně spjatý s tím místem v krajině, ve kterém já vlastně tvořím a zároveň jsem chtěl, aby to byl co nejčistější přírodní produkt, protože jsou samozřejmě umělci, který zcela regulérně pracují s epoxidem a s emailem a se vším možným a nevdají jim to, ale já mám prostě rád ty nejčistější věci, proto jsem vlastně potom musel a snadno opustil už tu syntetickou malbu, **vidí** ty olejomalby nejsou až taková ta chemie a opravdu potom ze dne na den jsem odložil ten způsob malování a už jsem se k němu nikdy nevrátil, ačkoli jsem byl opravdu zapřisahanej klasický malíř, který chtěl celý život až do skonání malovat svoje krajiny.

P: A tie malby sa dajú niekde vidieť?

L: No, já jako přiznávám se, že samozřejmě mám něco nafocené.

P: A bola nejaká výstava? Že by som to pozrela na internetě.

L: Ne ne ne ne, tak jako jednak to byly práce z období od 14 až zhruba já nevím do 25 let a já mám ve stodole takovou hromadu obrazů, která těžko říct kde jednou skončí. Kde jsou ty nejstarší věci až po ty novější, po ty velký malby.

Ty docela už špatně prevažují a mám to nafocené, mám takový šanon a tam je to zdokumentováno způsobem, který asi není úplně profi. Dělal jsem si to sám, prostě jak to šlo, takže ta dokumentace existuje, ale vlastně jste mě zaskočila, jsem si uvědomil, že mně to tenkrát na ten web ani nenapadlo dát, protože mi vlastně přišli některé věci mnohem aktuálnější včetně těch..

P: To ano, ale aj ten postup je fajn vidieť.

L: Jasně já chápu, že když se někdo bude chtít zabývat nějakou retrospektivou Gavlovského Lukáše. Vždycky když přijdu na nějakou, já málo chodím na výstavy, ale když přijdu na nějakou výstavu, nějakého malíře, který žil, tak ho známe spíš jako zralého umělce a teď tam vidím také ty jeho ranný věci, tak je to dojemné, rád na to koukám, protože je tam vidět to podhubí z kterého dělá a je tam vždycky zajímavá stopa. Prostě ten člověk vždycky reaguje na určité témata, co ho bavilo, takže Vám možná, jestli bude nějaká příležitost, vytáhnu své obrazy, protože je pravda, že mnohým těm malbám se stavím dneska kriticky, ale najdou se mezi nima i takové jako momenty, které mi přijdou velmi upřímné a vlastně ryzí, jo. Takže jsem jednou viděl dokument o nějakým, myslím že to byl Kemr, ale nejsem si jist. A on tam seděl nějaký takový starý muž v tom vysokém (nerozumiem) třeba na Vinohradech nebo tak a za ním byla taká vysoká stěna až po strop plná obrazů. Byla tam vidět, že tam je nějaký (nerozumiem). Třeba jsem si tak jednou říkal, že když budu jednou starý muž, tak budu mít velkou stěnu a na ní budou viset všechny ty moje prvotiny, ty zažloutnuté olejomalby, které mě provázely od dětství. Tak jsem se nějak rozpovídal, aby ste potom neměla toho moc, toho materiálu.

P: Je lepší mať viac a mať z čoho vyberať.

L: O té transformaci bych Vám třeba mohl říct příhodu. Já jsem vlastně opravdu měl určitý svůj koncept, který mě vždycky nesmírně bavil malovat. Měl jsem prostě téma tu svoji krajinu tam od těch počátků těch vizuálních napodobenin krajiny, jak jsem viděl očima, pak jsem jako hledal o tý krajině geologický téma, na škole jsem rozhodně první roky nevynikal jako malíř, ale všichni mě znali podle toho, že jsem sbíral kameny. A vlastně ta moje touha po té geologii a po těch příbězích byla bytostná, až nakonec to vypadalo, že jsem v tý škole špatně.

P: A to ste tie kamene zbierali z rôznych miest ktoré ste navštívili?

L: No ono to bylo tak, že já jsem sbíral kameny jako takové, já jsem byl prostě minerolog. Já jsem je nezbíral jako (nerozumiem) já jsem je (nerozumiem) pigmenty a tak. Mně snad ani nikdy nezajímalo, co dělají lidi okolo. Já jsem v tý době měl velký zájem právě sběratelský, takže jsem prostě měl skřín, dvě skříně, jsem měl plné kamenů (nerozumiem) ty sopky a tak, ale ten moment tady toho nalezení vlastního, nastal právě v té chvíli kdy se ten Gavlovský malíř potkal s tím Gavlovským geologem a jako dokázali to skloubit. Se stal vlastně takový vzácný bod toho převodu kde jsem vlastně pochopil, že můžu jít úplně svobodně do toho materiálu, a že mě to hrozně baví. Mě baví vymýšlet ty technologie a myslím, že v šedesátých letech by mě možná bavil informel, jo? Ale oni to patlali samozřejmě a já bych si vymyslel takový bio informel. Takže mně vlastně přišlo...no já Vám řeknu tu příhodu, jen se musím vykašlat.

Já jsem podlehl vlivům těch českých krajinářů. Líbil se mi Šíma (nerozumiem) a ještě nevím, co jsem měl všechno za vzory a francouzští impresionisté ti mě vždycky zajímali, no ale jak říkám já jsem potom začal být trošku vedle na tý vejšce, začalo to být nepříjemný, protože mě tam vzali jako že talentovanej student, ale tak v tom třetáku už si začali být trošku nejistí, jestli ten Gavlovský už začne dělat něco jiného, než to, co dělá. Já jsem cítil, že jsem ještě ne tam, kde bych chtěl bejt, nebo kde bych mohl bejt a potom nastal takový zvláštní okamžik, kde mě vybrali na nějakou krátkou týdenní nebo čtrnáctidenní stáž do Anglie na pobřeží u severního moře, města Norwich, myslím, že to je severní Anglie. Já jsem tam jel ještě se spolužákem jako na cestu na školu, která prostě nějak funguje a já jsem si nemohl vzít ty moje věci, měl jsem rozmalovaný obraz, olejomalbu a odjel jsem do té Anglie a teď jsem tam měl jako něco tvořit a já jsem byl pořád staroumělec, měl jsem svoji paletu a ty štětečky a teď jsem to tam neměl a já jsem musel začat prostě improvizovat a byl jsem z toho zpočátku strašně (nerozumiem) a koupil jsem si tam nějaký akrylový barvy, měli jsme tam nějaký libry na ten materiál, ale to mi přišlo taký jako divný, prostě nic jsem s tím nedělal, až jsem se potom vydal jednoho dne na pobřeží moře sám, a to je taková zvláštní zkušenost s takovou jako syrovou přírodou, to není žádněj Jadran, že teplo a tak je to moře kde jsou bílé útesy, samí pazurky a pak nekonečné moře studené. No a tam ty útesy právě se rozmejšovaly měly spoustu těch barev, většinou bílá, ale byly tam nějaký hlíny, no a já jsem tam chodil, byl jsem v takovém šíleném tranzu, nevěděl jsem, co s tím, nic mi na um nepřišlo a ten materiál úžasný, jak na mě hovořil, měl jsem u sebe nějaký papíry, tak jsem to začal obtiskávat na ty stěny a vlastně dotvářet to nějakým způsobem jako určitou kresbu nebo malbu a neměl jsem s sebou žádné vybavení, tak jsem jako do vydutýho pazurku si nalil mořskou vodu, no prostě jsem se tam choval tak jako blázen trošku, možná jako neandertálec malinko a myslím, že jsem našel i kus igelitu vyplaveného, který byl jako zajímavěj, taková guma prostě vyplavená z toho moře, taková fantastická hmota no a my jsme na konci tý stáže měli mít něco jako výstavu. Tak nevznikli nějaké šílené díla, ale já jsem si stanovil nakonec tu křídou, protože prostě bylo tam něco zajímavého, nikdy jsem neviděl.

(PRERUŠENIE)

L: Nejsem mimo téma teda?

P: Nie, práveže je to úplne super.

L: Tak já Vám povím ještě něco. Takže já jsem se z tý Anglie vrátil vlastně s těma (nerozumiem) v kapse, a už jsem ten rozmalovaný obraz nedomaloval. Najednou jsem se posunul úplně někam jinam a vlastně začal jsem malovat první obraz toho pocitu, kdy jedete kanálem La Manche v noci, tak tam vidíte zvláštně svítící světlo toho bílýho, tak jsem maloval obraz tohto zvláštního dojmu, jako geologicky zajímavého.

(PRERUŠENIE)

L: Sábílková není tak důležitá. Musím se znova naladit teda na... No takže jsem se pustil do malování prvního obrazu, který byl vlastně dělaný tou křídou, byla to velmi zběsilá kombinovaná technika, já jsem tam dal snad dokonce nějaký obilí do toho, disperzii a oleje a všecko, co jsem tenkrát znal. To byla vlastně taková pejsek a kočička, ten obraz byl malovaný hodně kombinovanou technikou, viceméně potom vzniknul cyklus obrazů na to anglické téma, a už jsem se nikdy k tý klasické malbě, olejomalbě nevrátil. Vlastně to pak vyvrcholilo až do trilogie Etna, Vulkán, Stromboli což byl vlastně takový šťastný moment v té škole, kdy jsem poprvé namaloval vlastně něco, co jsme vždycky měli, samozřejmě korektury, a tak vždycky se k těm jednotlivým věcem něco říkalo, umělecky to bylo no dobrý, ale pořád tam bylo to ale nějaký. Tenkrát jsem namaloval tenhle ten triptych, tak všichni byli potichu a já jsem nejenom pochopil, že se stal ten svatý moment kdy vlastně vzniklo dílo, které bylo autentické a je hotové a už je to prostě moje věc a nikdo mi do toho nemusí kafrat. A ten obraz byl samozřejmě důležitý pro mě, protože navazoval na moji bytostnou lásku, co jsou sopky a vlastně cestách po těch sopkách, já jsem si vymyslel aj takovou vlastní technologii, už v tý době jsem byl vzručný co se týče právě možností tý malířský hmoty. Mě ta technologie vždy moc bavila, já jsem málem skončil jako restaurátor, protože technika malířská je věc, která se dneska na školách moc neřeší, ale mně je i tak olejomalba zajímavá i technologicky, jak se kdysi používala. Tak jsem potom vymýšlel úplně svoje technologie. Tak jsem přišel na to, že včelí vosk je úžasné pojivo, které je schopné pracovat teplem. Nevymyslel jsem to úplně sám, protože na střední škole jsem měl spolužáka Honzu, který měl tátu, který enkaustiku, včelí vosk, byl jeden z mála, který ju používal takže já jsem věděl, že něco takového existuje, no a požil jsem vlastně ten sopečný popel a síru a ten materiál z tých sopek s tím včelím voskem a pomocí ohně jsem vlastně pracoval na tom obraze, což vlastně patřilo ještě k tomu tématu těch sopek, takže vznikl takový cyklus vycházející ze zážitku. Materiál, který jsem si přivezl, a na to pak navazovala realizace v krajině: „Hora sopka“, což je vlastně ten typický land art, kde jsem vytvářel jakoby nápodobu krajiny v té ekologické oblasti v severních Čechách.

P: A tie hlinomalby čo máte doma tak ta hlina to je tiež z nejakých ciest?

L: Já jsem maloval, jakoby pár let jsem používal, vlastně každý obraz byl dalším experimentem, co se týče technologie a ten obraz: „Historie místa“, ten takový šikmý obraz co leze jakoby z podlahy, tak ten jsem maloval pigmenty ze sklály Zbraslavy, jsem bydlel a pomocí arabské gummy což, počkat tam byl včelí vosk a arabská guma, tam bylo obojí. Vždycky, víte, je zajímavé i to médium, které vlastně zpracovává to pojení, protože jestli to je voda, nebo oheň je to rozdíl, a i to může hrát roli v konceptu toho obrazu. Takže obraz „Dvojice“ to byl zase obraz spojený s výsadbou stromu v oblasti Žižkov kde

jsem, ale to by bylo na delší povídání...kde jsem měl takový nápad vysadit stromy a tá místní hlína z opukov a s pigmentama vlastně posloužila k obrazu Dvojice, a tam jsem používal už jenom vodní pojídlo, protože už jsem věděl, že nebudu cpát oheň ke stromům. Každý ten obraz mal vlastní svůj příběh, svojí vlastní technologii, která se musela přezkoušet nějakým způsobem, a potom vlastně vzniklo to vytvoření, částečně to byl vždycky proces, v kterém jsem nevěděl, jaký bude mít závěr, ale dařilo se to. To byl neuvěřitelný příběh, protože ty věci vznikaly jako realie, už jsem cítil, že to není jako, jako jak bych to řekl. No prostě to je jedno. Prostě byla to moje práce zkrátka, no a potom jsem dlouho nemaloval, protože jsem už byl po škole, nějak mě nebavilo moc organizovat nějaké výstavy, a tak jsem z toho dobrovolně trošku vystoupil, začal jsem se věnovat těm prostorovým věcem, ačkoli na škole jsem v životě nedržel motorovou pilu v ruce, nebo prostě nepracoval tolik s dřevem, s kamenem, tak jsem se naopak po té škole začal velmi věnovat právě dřevu i jako kamenům. Trošku jako formou zahradního umění, trošku dětský hřiště a vlastně také jako užité umění ve směru různých odpočivadel. Ve Stromovce jsem dělal nějaký realizace a tu malbu jsem nepotřeboval, já jsem potřeboval spíš kreslení, abych těm potenciálním investorům nakreslil vizualizaci toho budoucího díla, ale nepotřeboval jsem jako namalovat obraz, jo. Co bych s ním dělal, protože ty obrazy stojí koneckonců u zdi v tý stodole, proč tam přikládat další. Začal jsem dělat věci, které bylo potřeba, které ten život po mně chtěl nějak, abych je dělal.

Až teda prišlo téma toho vlastního domu, což byla po letech vlastně věc kterou jsem dělal pro sebe, protože jsem pořád dělal pro druhý a najdenou jsem dostal příležitost vybudovat si vlastní dům podle vlastních představ ve Vižerkách, a ten dům sám o sobě je vlastně takovým určitým procesuálním dílem, kde je ta sláma, ta hlína, protože ty materiály k sobě patří, koneckonců obilí roste v hlíně a tam vlastně jsem věděl už v té době, že existují hliněné omítky, neměl jsem s tím nejmenší zkušenost a věděl jsem, že se dají namíchat různé barevné omítky a tak dále. No a dostal jsem takové pokušení, velmi teda bláznivé, že vlastně do toho interiéru, do toho našeho domu, vnesu materiály z okolí, které máme do deseti, petnácti kilometrů v okruhu. Pořídil jsem si geologickou mapu našeho Černokostelecka a několik dní jsem věnoval tomu, že jsem prozkoumal nejrůznejší lokality, ať už starou cihelnu, nebo prostě rokle, nebo místa, kde se dobývala keramická hlína, Kostelecko je tím známo a tam jsem objevil obrovskou škálu materiálů a měl jsem ale těžké rozhodování, protože už jsem nebyl na škole, už jsem neměl spoustu času, potřeboval jsem dostavovat barák, moje žena byla asi v šestém měsíci těhotenství a já jsem se rozhodoval, jestli teda všechno nechat a několik měsíců se věnovat malování vlastního domu, nejdřív to vlastně měly být jenom štuky vytvořené z jednotlivých barev, potom mě napadlo, že to je (nerozumím) že vlastně ty obrazy, co jsem dřív dělal, jsem dělal na nějakou dřevotřísku nebo takové materiály, protože s tím voskem se nedá malovat na plátno snadno, ale zase už mi stejně bylo divné používat přírodní materiál přiskryci umělou, protože

dřevotříska mi není velmi sympatická a přišel jsem na to, že zvláštní příležitostí je vytvářet něco hlínou na hliněnou zeď, že snad lepší situace už snad není než přímo ten nástěnný obraz, který jak osel nemusí nosit, instalovat a vozit, bude prostě tam, kde jako vznikne. No takže jsem se ponořil do tohoto velkého úkolu a z těch sesbíraných hlin jsem si nejdřív vytvořil zkoušky tak, aby ta hlína ještě pomocí písku a přísad zrzavé mouky, třešňové gumy, to se mi vynořila vzpomínka ze střední školy, možná od pana Kornatovského, já jsem ho měl na technologii, tak jsem si vzpomněl na poučku „Šťáva z ovocných šťavy z kmenů ovocných stromů, že se používaly mimo jiné jako pojídlo barev“ takže jsem vlastně sbíral tu, ty klejoty takzvané z kmenu, rozvažoval jsem to, nebo bavilo mě to, měl jsem takovou obrovskou laboratoř teď jsem jako pokrýval ty stěny takovou jako strukturální abstraktní malbou, která vychází jako vždycky z určitých nápadů, jak technologicky zpracovat tu hlínu, jak se dotknout trošku toho určitého tématu toho místa. Protože každý ten lom, nebo to místo v lese má nějakou strukturu, která se dá v kompozici využít. Vznikl taký volný cyklus na téma krajina, který je u nás doma po stěnách a vznikl takový zajímavý moment, když ten dům byl jakože uvnitř takhle hotov, tak byl najednou takovou tou panenskou divokou, člověkem nedotčenou, krajinou, kde je vlastně ta původnost, ta ryzost všude vidět. Ale vy teď jako člověk nutně potřebujete do té krajiny vstoupit, nějak ji uchopit, nějak se tam zabydlet, nějak ji využít, postavit tam nějakou cestu, po které se někam dostanete a začnete ukousávat z té ryzí, z té původní krajiny. Když si všimnete náš dům, tak z toho, co tam bylo původně vidíte možná čvrtinu, protože tam jsou police a hračky a prostě závěsy a všechno, takže už tu ryzí původní krajinu není vidět, ale to je zase příběh, který je něčím jako pravdivý, protože ono to tak prostě je, no a potom jsem se vlastně téma té hlíny, ta mně zajímá i do budoucna, je to spíš příležitostná věc, kdy jsem spíš poslán k nějaké jako zakázce tohoto typu, protože to nejsou věci, které by se daly dělat jako moc závěsný obraz, asi by se daly, ale já si myslím, právě vytvářet na tom místě pro to místo třeba z toho materiálu který je autentický.

Já jsem ještě pracoval na tématu v Eko centru Rybka v Brně, to byla moc zajímavá práce, kde jsem si úplně programově vyzkoušel asi deset způsobů, jak s tou hlínou pracovat, s čím ji zkombinovat a zase jsem se dostal zpátky k tomu včelímu vosku, a že je mi trošku líto, že jsem v současnosti objevil úplně neprobádaných nově objevených technologií malířských a nevím, jestli budu mít někdy příležitost je jako nějak rozvinout dál. Objevíte nějaký moment, nějaký způsob práce s tímhle tím materiálem a řeknete si, tohle samotný by bylo téma na obraz, ale já se tím nezabývám programově, že bych se zavřel do nějakých ateliérů a začal to tam bádát, ono spíš to tak přijde, nepříjde do toho života občasnou práci s nějakou hlínou, já se především věnuji hlavně dřevu a tím užitým věcem, protože život si žádá i ekonomickou stránku, ale musím říct, že jsem nikdy nedělal v životě nic, co by bylo jako jenom práce kvůli penězům. Každou činnost, co dělám, tak naštěstí je jako vždycky takové

povahy, že se pod ní můžu podepsat, a že ji mám jako svou práci. Někdo má jako svou obecou práci a pak si někde maluje. Já mám to štěstí, že ji mám jako práci.

P: A vy nějak vediete svoje deti?

L: No, já si velmi rád hraju a moje děti si taky rádi hrajou, ale asi nejsem v tomto směru možná podle představy, svým dětem je tomuhle všemu učím, ale takový tatínek já nejsem. Já začnu a budu s Eliškou chodit a kreslit třeba stromy, protože to je to něco, co jsem dělal mnoho let.

P: A oni sú aké staré?

L: Eliška má sedm a Štěpánek má pět. Takže Eliška začala chodit taky do nějaký ZUŠky na vývarku a je velmi jaksí tvůrčí člověk, ona neustále něco vytváří, přišla za mnou do nemocnice a támhle mi přinesla tu malou vystříhnutou kočku, ona neustále každý den něco tvoří, že přijde čas, kdy snad si najdu čas a trpělivost a budu třeba přímo s nima záměrně něco dělat, ale zatím to nechávám tak trošku bejt a spíš jako sleduju ty děti a když je nějaká příležitost mít vlastní práci tak se snažím je k tomu přizvat, aby věděli vlastně, co ten táta dělá a v rámci možností se třeba do toho zapojili, třeba ta stavba toho domu, ty procesy, práce s tím přírodním materiálem jako je zajímavým vzrušením, je to také jiné jako obkládat (nerozumím)

P: Ale tak určite majú vzťah k tej prírode

L: Tak moje děti jsou každopádně, myslím, že to dítě tam kde roste, tak své rodiče i to místo i ten dům považují za ten standard. Tak to na světě asi je. To je jako já jsem vyrostl někde, tak moje děti budou považovat za standard, že bydlí ve stodole, že dům je ze slámy, a že je poplácáný hlinou, že jo. Myslím, že to je nějak už samozřejmě ovlivní a byl jsem okouzlen, i když třeba vznikají ty malby v tým domě, tak nevím, myslím, že Elišce tenkrát byly tři roky a ona chodila jí to fascinovalo a já jsem tam měl ty hromady tý hlíny, jsem to všechno míchal a teď ona těma prstíčkama do toho matlala a hned šla k tý stěně a hned začala, tam máme otisky, ty jsme schválně nechali místo kde máme ty čáry, co tam dělala Eliška. A já sám nemám vůbec představu, že bych chtěl děti nějak směřovat někam. Já si myslím, že jsem zbaven takovýho toho pocitu, že oni by měly dělat to či ono. Myslím, že to bude hodně na nich. Je pravda, že si myslím, že kdyby měl určitou fázi života potkat člověka, který by mě ,mnou jako zatřásl dostatečně, tak jsem na některé věci nemusel zdaleka přicházet tak dlouho a když jsem to třeba já, který těm dětem určitou fázi něco rozpozná a posune je, protože zdá se jakoby se měla naučit třeba sama na housle. Ono se to jako dá, běžte si koupit noty a samouk takhle, ale prostě dá se to urychlit, dá se dostat k tomu či onomu. Já si myslím, že já sem měl v životě štěstí na lidi, ale některé věci jsem si musel projít jakoby hodně zdlouhavě, a myslím, že zbytečně jaksí zdlouhavě. Zaplať pánbůh, že k té transformaci došlo, a že jsem od určitý chvíle, třetí, čtvrtý ročník na

vejšce, jsem našel ten svůj svět a začalo to jít najednou snadno. Já jsem vlastně u toho malování, to bylo zajímavý, někdo řekne já utíkám k tomu svému malování, tam jsem doma, tam si zalezu, tam si maluju, ne já jako sem měl vždycky bezvadný život, já jsem vždycky chodil s nějakou bezvadnou holkou, jezdil jsem na ty šutry, byl jsem zdravěj, sportoval jsem a já jsem si říkal, že se mám vlastně ve všem tak skvěle, že jsem si vymyslel to malování abych měl aspoň nějakou prudu, protože já jsem byl takovej zatuhlej a nebyl jsem tam doma a když nejste doma, tak ten život mu přináší jako tu (nerozumiem) ale blbě. Ale musí ti bejt blbě, nebo jinak na to nepřijdeš, že ještě nejsi na té správný cestě a takže jsem vlastně, teď mi vypadla myšlenka. Sem se zadíval na ten obrázek, ten taky hezky mluvil o tom, že člověk napodobuje vzory, napodobuje napodobuje až potom najednou to vlastně popře a začne být sám sebou. A ono se to nerado poslouchá, dokud ten člověk tam ještě není a já jsem vlastně zažíval vždycky u toho malování zvláštní krizi, když jsem byl vzteklej, tak jsem obraz někdy zničil, já vím, že prostě jsem třeba týden na něčem pracoval a nebylo to k ničemu. Dneska kdybych třeba týden řezal nějaký dřevo a zistím, že je to špatně tak jsem úplně zničeněj. Moje nálada se často řídí podle toho, jestli mám úspěch v tom, co tvořím. A pro mě to byly léta takový docela krušný, kdy jsem chtěl toho úplně nechat, protože jsem v tom neviděl žádný smysl a tak dále. Nakonec vzali mě na výšku, což nebyla taková samozřejmost a zaplat' pánbůh, že jsem, že jsem to nevzdal, protože v určité fázi to bylo docela krutý, no bylo to také urputný místama. A ta lehkost nakonec přece jenom do toho nějak vstoupila a nikdy to není jako jednoduchý, ale už preci jenom dneska na to koukám trošu z jiného úhlu no. Tak co dále?

P: Tak ja už iba jednu otázku a už Vás nechám, iba o tých detských ihriskách ako ste s ak tomu dostali a čo za materiál využívate a kto sa na tom podiela?

L: To je taková. Ono snadno si vás lidi zaškatulkujú. Mnoho lidí mně má prostě zasazeno do tématu dětské hřiště a vůbec je nenapadne, že jsem maloval nějaké obrazy nebo něco, ale jakmile uděláte nějakou realizaci, tak se to někde publikuje, lidi vás najdou na internetu a začne řetězově vznikat poptávka. A já jsem měl obrovský štěstí. Měl jsem několik náhod v životě důležitých, to je tak, jak mě vybrali na tu podivnou cestu do Anglie ve škole. Tak, když jsem odcházel už skoro ze školy, už jsem dělal diplomku, tak jsem uviděl na nástěnce takový malý papírek a tam bylo Pražská Botanická zahrada v Troji vypisuje soutěž na návrh dětského hřiště v areálu, prostě venkovních expozic, a byla tam vypsaná nějaká slušná částka na to, tak já jsem prostě tenkrát absolutně jako tady tý problematiky, tak jsem se do toho pustil no a když se do něčeho pustím, tak vždycky bytostně a navrhnul jsem dětský hřiště do toho prostoru v Botanické zahradě, no a slavně jsem zvítězil v soutěži a bavilo mě to dál v úplně běžným životě, protože jsem po škole řešil co s vojnou a mně vlastně vzali na civilku do botanické zahrady, protože já jsem v civilce stavěl první dětské hřiště. Neuvěřitelná souhra okolností, protože tenkrát to vzniklo samozřejmě nekomerčně. Já jsem měl v tý

botanický zahradě jako úžasné podmínky, byli tam skvělí lidi, co mě jako podporovali. Já jsem vlastně pro ně tam dělal, jsem tam někdy chodil i v sobotu a neděli. Néchápali, že nějaký civilkář chodí aj o víkendu. A říkam, co mám jako dělat doma když já tady můžu tvořit, mužu prostě stavět, proč mám být doma někde. Takže tam vlastně vzniklo hřiště, které bylo z hodně syrového materiálu z dubového dřeva, tenkrát jsem ještě velmi neznal výhody akátu, protože to je dneska moje strategická dřevina. Vzniklo také hradiště a takové objekty, které připomínaly obydlí z doby kamenný a tak, bylo to takové upřímné, trošku v něčem legrační, ale neslo to v sobě zase ryzost takových těch mých obrazů, si myslím. Když se na ty fotky podívám zpětně, tak ji říkam no, no jsem takový legrační prostě, ale něco to mělo do sebe, lidi to na tom místě nesmírně milovali a mně vždycky vlastně bavilo pracovat jako v kontextu s krajinou a lidmi. Měl jsem pár projektů, které na tom byly i založeny, nejsem typický úplné komunitní typ, protože mám rád trošičku i tu souhru, ale třeba v té botanické zahradě jsem se rok a půl pohyboval v terénu, kde neustále chodily ty školy, ti lidi s těma pejskama, byly u toho když ta věc vznikala, dodneška já když tam chodím, do těch lesů a dělám tam třeba ještě další realizace, na cestě jich pořád potkávám, a to jsou věci, které úžasně přesahují tu samotnou zakázku. V návaznosti na to jsem se potom dostal k dalším realizacím, no a dneska nevím, jsem těch hřišť udělal třeba deset, nevím. Dost často jsou to třeba realizace na soukromých zahradách, kde je zase výhoda, že se můžu svobodně domluvit s tím investorem, než to evropské normy jaksi dovolují a tam ta cesta pokračuje dál, až až jako někdy mě to malinko i štve, protože já dneska dostávám takové množství nabídek, že velkrát nejsem schopný prostě uspokojit, ale hlavně ani to nechci jako dělat jenom tohleto. Protože ono to je všecko poměrně časově i fyzicky náročné, protože to jsou pořád jako obrovský hmoty, malování obrazu bylo v tomhle směru bližší poezii nebo něčemu takovému lehčímu, ale mám dneska taky svoje potíže, že jo, zdravotní, takže zatím ještě se snažím stále. Vlastně tam, kde mi život přirozeně nabízí tu cestu a dostávám vždycky jako takový nabídky, které pořád jsou i něčím nové, pořád jako přicházejí možnosti jako vymyslet houpačku tak, jak ji ještě nikdo nikdy neudělal jo, vždycky protože potřebuji najít způsob, jak zase zmíchat jiný pigment s nějakým jiným pojídlem, nebo použít kámen tak, jako ještě nikdo nepoužil, takže potřebuji vlastně vždycky na to experiment, možnosti to (nerozumím) a aby to bylo samozřejmě k něčemu dobré, protože rád dělám věci, které mají nějaký pozitivní smysl a nejsou úplně jenom samoučelným uměním.

P: Takže vy to navrhnete i realizujete?

L: Já to navrhnu i realizuju.

P: A pomáha Vám stým niekto?

L: No já mám jednoho kolegu, vlastně, od nás z vesnice, protože tím že jsem se odstěhoval za Prahu, tak žiju vlastně na dostřel od Prahy, což je fajn, ale úplně se vzálit Praze bych nedokázal. Ale potřebuji si najít i ty spolupracovníky v okolí a dneska čím víc tu hrubou práci za mě dělá ten kolega, nebo občas někoho ještě přizvu, a stále víc se snažím být architektem tý věci. Mně na tom baví, vlastně to navrhování na tom není to nejzábavnější, mně víc potom baví ta hra s tím materiálem, a teď to sestavování, a to, že to otočím trošku tak nebo onak, protože ta zajímavost a ušlechtilost na tý věci právě často v tom detailu, který jsem ochoten prostě udělat jinak než by to třeba udělala firma. Možná, že časem budu muset ještě víc tu práci převést na někoho jiného, ale nerad bych se úplně vzdal práce s materiálem, protože to je to, co mě baví, vyhledávání těch kmenů, které použiju, je to často i hra samotných tvarů těch přírodnin, a to nemůžu úplně na někoho převést, prostě určité věci musím stejně vždycky jaksí rozhodnout. Tak.

P: Tak ja Vám ďakujem

Príloha 3: Ukážka študentských reflexií študentov SOŠ odevní Holešovice

Reflexia 1

Leontina Glamirova'

Oni kontakta s přírodou jsem se
cítila uvolněněji. Tehla jsem si
na papír a obamkání jsem cítila
jak se moje silueta všíbá'va'
do měkkého kaka~~o~~, cítila
mu' bylo chladněji, cítila
jsem neurčitějšelny' šlella.

Trávila jsem se do borun
stromu' a ~~na~~ připadalo mi, že
se stárá'm současně' přírody.

Hlasý společník se zdály vzdále-
nější. Bylo to ~~na~~ sboro
nepopsatelné. Jakobydybych se dostala
do jiné dimenze.

Land art Jolly Vachlová

snažila jsem se vlezat, jako lidé aniž by chtěli zasahují do přírody, což je dokonale vidět na mém prvním výtvoru.

obtisk pneumatiky, stopy od jízdního kola či už stopy lidské a zvířecí.

tato práce jakožto má první zkušenost byla zajímavá.

otírání o stromy, dotývání se bláta a ve velkém případě být špinavá.

Uznávám že to bylo velké odvedení úsilí. a jak říci patřala jsem jedno přes druhé.

U druhého výtvoru jsem obtiskávala věci, co mě zaujaly, ať už baluž bahna nebo velmi zelený strom.

díky velké rysovat (vás) jedné slečny

jsem měla možnost využít i bílé čtvrtky. začali se na ni

oběhovat mnohem sytější

barvy. člouě lz si ani

neuvědomi co vše kolem

něj zanechává skvrny

jak už barvou či pachem
vaco pocity? at už pocit
souladu s přírodou, nebo
ta moc nachvilku rozhodnout
či manipulovat s přírodou tak
jak chceme.

Však absurdní představa
při objemutí stromu, že objímáte
křivky toho nejloko valesjšího
profějška, rozhodně bych
tento zážitek nazvala
jako pouzbudivý a velmi
"spirituální" prostě super!!"

Františka Křivá

⚡ Na začátku sem vůbec nevěděla jak land art v praxi vypadá, nevěděla jsem co od toho čekat. Co vlastně začít dělat, když stojíte s papírem v přírodě, máte tvořit, a jediné co máte, je ten papír. A všechno kolem vás. To, že můžete použít opravdu všechno kolem vás, sem zjistila ~~o~~ opravdu až v té chvíli, co sem tam stála.

Šlo to samo. Žadné přemýšlení, žadné ~~komplexní~~ složité věci. Žadná ~~o~~ snaha o dokonalé tvary. Během po parku a hledám nejzelenější strom. Hele kaštan. Bude ta větev barvit?

Možná jde i o to, že poslední dobou ~~se~~ se mi nedáří něco pořádného vytvořit.

A napadlo, takhle by to šlo i přirozeně.

Vlastně sem to ani ~~ne~~ nechtěla, ale

zároveň se m ~~o~~ do toho byla poněkud

Myslím, že pro mě hodně užitečná, příjemná, osvobozující zkušenost.

1.B Peštová Kristýna

Land art

- Docela mě bavilo vytvářet v přírodě přírodou. Mám ráda přírodu, a tak, se mi líbilo dotýkat se mnohdy rozpraskané kůry stromů. Bláta jsem ale již zkrátka tak nadšená nebyla, tedy dokud jsem ho nepoužila do svého díla. Hnědé, načervenalé, úžasné barvy a ještě lépe špiní boty.. Ale i tak to byla zábava, přesto, že jsem si několikrát zahradila na předtím zmíněné bláto. Tvořit takto venku byla určitě dobrá zkušenost a dokonce ukazují, že do zkušenosti znám v létě — protože například borůvky a ostružiny poskytly barvy. Celkově mi to přišlo uklidňující a jakoby více svobodné, jelikož jsem nebyla nucena jít do obchodu a nakoupit si uhly, štětky, pastelky nebo cokoli jiného, vše mi poskytla příroda!

Priloha 4: Ukážka prác študentov SOŠ odevní Holešovice 2. Skupina

Krajinomalba v plenéri- proces tvorby

Krajinomalba v plenéri- ukážka prác

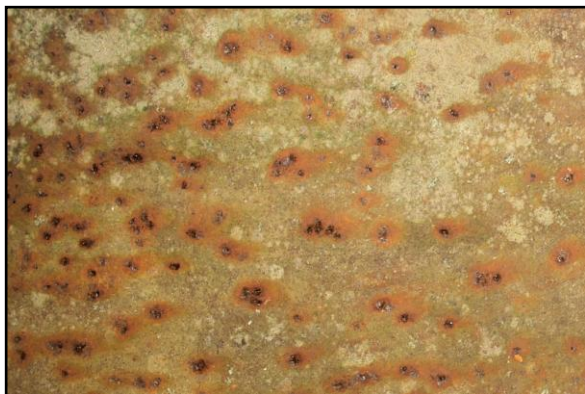
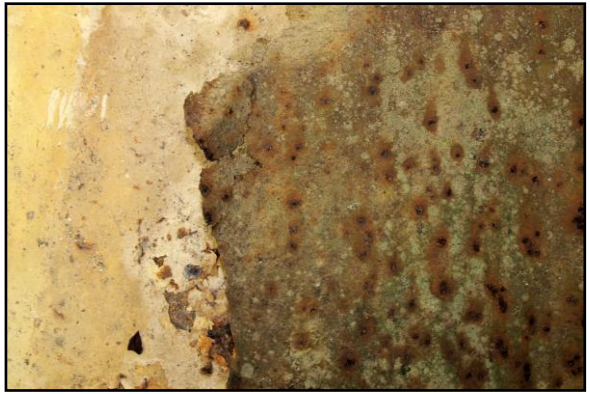

Príloha 5: Fotografie štruktúr

Príloha 6: Fotografia ako záznam maľby

